

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

National Secretariat of Science and Education of NSZZ „Solidarność”

Warszawa, dnia 14.05.2025 r.

Stanowisko protestacyjne Prezydium Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” w sprawie przebiegu posiedzeń Komisji Edukacji i Nauki Sejmu RP oraz sposobu procedowania nad projektami dotyczącymi polskiej edukacji

Prezydium Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wyraża stanowczy protest oraz głębokie oburzenie wobec sposobu prowadzenia posiedzeń Komisji Edukacji i Nauki Sejmu RP w dniach 12 i 13 maja 2026 r., podczas których procedowano zarówno nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2449), jak i nad obywatelskim projektem ustawy „TAK dla religii i etyki w szkole”, popartym przez ponad 500 tysięcy obywateli. Przebieg tych obrad stanowił rażące odejście od standardów demokratycznej debaty parlamentarnej, zasad dialogu społecznego oraz elementarnych reguł stanowienia prawa w państwie prawa.

Z najwyższym niepokojem odnotowujemy praktykę systemowego ograniczania debaty publicznej. W trakcie prac nad projektem rządowym przedstawicielom strony społecznej ograniczano czas wypowiedzi najpierw do jednej minuty, a następnie do zaledwie półtorej minuty, mimo że procedowane rozwiązania dotyczą fundamentalnych kwestii związanych z funkcjonowaniem polskiego systemu edukacji, sytuacją uczniów, rodziców, nauczycieli i dyrektorów szkół. Z najwyższym niepokojem obserwujemy również sposób traktowania samych posłów – członków Komisji. Ograniczano możliwość zadawania pytań, odnoszenia się do poprawek i prowadzenia swobodnej debaty. Szczególnie alarmujące było ignorowanie uwag przedstawicieli Biura Legislacyjnego Sejmu, którzy wskazywali na konieczność zapewnienia prawidłowego trybu procedowania oraz poszanowania podstawowych praw parlamentarnych.

Takie działania prowadzą do sytuacji, w której proces legislacyjny przestaje być przestrzenią rzeczywistej debaty, a staje się mechanizmem szybkiego przepychania rozwiązań bez rzetelnej analizy skutków społecznych, organizacyjnych i prawnych. Przypominamy, że procedowane projekty dotyczą kwestii o fundamentalnym znaczeniu dla polskiej szkoły, w tym:

1. relacji pomiędzy uczniem, nauczycielem, rodzicem i dyrektorem szkoły,
2. zakresu praw i obowiązków uczniowskich,
3. odpowiedzialności nauczycieli i dyrektorów,
4. dostępu rodziców do informacji dotyczących uczniów pełnoletnich,
5. organizacji pracy szkół i funkcjonowania całego systemu oświaty,
6. miejsca religii i etyki w polskiej edukacji.

Tym bardziej niedopuszczalne jest ograniczanie debaty, marginalizowanie strony społecznej oraz stosowanie praktyk, które sprawiają wrażenie celowego knebłowania głosu obywateli i partnerów społecznych. Przypominamy, że dialog społeczny nie jest politycznym dodatkiem ani niewygodnym obowiązkiem większości parlamentarnej. Stanowi jedną z podstaw ustroju społeczno-gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej, wynikającą z art. 20 Konstytucji RP, zaś wolność działania związków zawodowych i ich udział w ochronie praw pracowniczych znajdują umocowanie w art. 59 Konstytucji RP.

Jeszcze bardziej bulwersujący przebieg miało posiedzenie dotyczące obywatelskiego projektu ustawy „TAK dla religii i etyki w szkole”. Gdy rozpoczęło się rzeczywiste procedowanie projektu, przewodnicząca komisji Krystyna Szumilas zarządziła przerwę, uniemożliwiając – według relacji uczestników – zgłoszenie wniosków formalnych przez posłów. Następnie opuściła salę wraz z posłami koalicji rządowej, w tym przedstawicielami PSL, a chwilę później przerwano transmisję obrad.

Trudno nazwać takie działania inaczej niż polityczną ucieczką od debaty.

Ponad pół miliona podpisów obywateli nie może być traktowane jak problem polityczny, który należy proceduralnie wyciszyć lub zamieść pod dywan. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza nie jest uprzejmym dodatkiem do działalności parlamentu, lecz konstytucyjnym instrumentem udziału obywateli w życiu publicznym. Lekceważenie jej w tak demonstracyjny sposób podważa zaufanie obywateli do instytucji państwa.

Nie sposób oprzeć się wrażeniu, że celem przyjętego sposobu procedowania nie było przeprowadzenie uczciwej debaty, lecz maksymalne ograniczenie głosu strony społecznej, skrócenie procesu legislacyjnego oraz uniknięcie konfrontacji z argumentami krytycznymi wobec proponowanych rozwiązań.

Prezydium Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” stanowczo domaga się:

1. przywrócenia standardów rzetelnej debaty parlamentarnej podczas prac Komisji,
2. zapewnienia stronie społecznej realnej możliwości przedstawiania stanowisk i opinii,
3. pełnego poszanowania praw posłów do zadawania pytań, składania wniosków formalnych i uczestnictwa w procedowaniu nad poprawkami,
4. respektowania roli Biura Legislacyjnego Sejmu oraz uwzględniania jego uwag proceduralnych,
5. jawnego i transparentnego procedowania nad obywatelskimi projektami ustaw,
6. odstąpienia od praktyki ograniczania debaty w sprawach dotyczących fundamentalnych zmian w polskiej edukacji.

Informujemy jednocześnie, że dalsze stosowanie praktyki ograniczania debaty oraz marginalizowania strony społecznej zmusi nasz Związek do podjęcia zdecydowanych działań protestacyjnych przewidzianych prawem, włącznie z bojkotem fasadowych posiedzeń komisji, przeniesieniem debaty na forum opinii publicznej oraz organizacją akcji manifestacyjnych.

Nie wolno bać się debaty.

Nie wolno kneblować obywateli.

Nie wolno uciekać z sali wtedy, gdy trzeba odpowiedzieć na argumenty.

Ponad 500 tysięcy podpisów zobowiązuje.

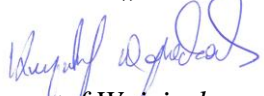
Nie odpuścimy walki o szacunek dla obywateli, nauczycieli i demokratycznych standardów stanowienia prawa.

W imieniu KSNiO NSZZ „Solidarność”

Przewodniczący
KSNiO NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski

Zastępca Przewodniczącego
KSNiO NSZZ „Solidarność”

Krzysztof Wojciechowski